

איך סודרה הרשימה של העבודה לכנסת

מתקנים טוב - בתוריה!

הוא קלט את המקום שבו הוצב מוטטה לר, המקום ה-23. "אני רוצה את מוטטה בעשירייה הראשונה", הוא אמר לשפייר, ברשימה השנייה הופיע אמנם מוטטה ב-מקום התשיעי. אולם כשביקש פרס לקדם גם את מוטטה להסתדרות, ירוחם משל, למקום גבוה יותר מהמקום שבו הוצב משל ברשימה הראשונה, המקום העשירי, הוזז משל למקום התשיעי ומוטטה ירד למקום ה-11.

שפייר הציב את מי שהיה מועמד לתפקיד שר-האוצר, מנכ"ל כור, **נפתלי ברנר** במקום ה-20. נפתלי לא יעלב, אפשר להוריד אותו קצת, אמר פרס. בלוי מנסל ירד ב-17 מקומות, למקום ה-37. אנשי הוועדה המייעצת הציגו את ה-אלוף (מיל') **חיים (ויזיאן)** הרצוג במקום ה-36. פרס דרש להעלות את ה-רצוג למקום נכבד יותר, אחרי ויכוחים, ואחרי ששפייר כמעט התפטר מהוועדה, מה שהיה מביא לפיצוץ, הוסכם לבסוף שהרצוג יופיע במקום ה-22. כאשר דרש פרס לקרב את **עדי אמו"ר** לראשית הרשימה, מהמקום ה-31 שבו הוצב הכלכלן של מפלגת העבודה, הסכימו אנשי הוועדה המרכזת להעלות אותו רק למקום ה-24. בעיקבות זאת, ובהסכמת פרס, היה צריך להוריד את **יופי שריד** מהמקום ה-24 למקום ה-25.

"פרס הגזים בדרישות שלו"

מקומות של גד יעקובי לא מצא-חן בעיני פרס. יעקובי הוצב ברשימה הראשונה במקום ה-17. פרס דרש לקרבו לפסטיג, כאילו כדי להרגיז את פרס, הורד יעקובי, ברשימה השנייה, למקום ה-18. אז התרגז פרס, ויעקובי הועלה לי-מקום ה-13. ראש המטה של פרס, **אהרון (ארהל)** ה-7, הוצב במקום ה-30. פרס דרש להכניסו ל-15 הראשונים. שפייר סירב. פרס התעקש, אולם הפעם גם שפייר הת-עקש. לבסוף נמצאה פשרה, שהיתה בעצם ניצחון לשפייר. הראל הועלה בשתי דרי-גות והוצב במקום ה-28. פרשת מקומו של **שימחה דינין** (התשנן בעמוד 36)

מה, ושטדי לא יהיה בחמישייה הרא-שונה, גם לא בעשרים הראשונים. כשחזר ברעם אל קולק, כשהוא מנסה לברור את המילים, כדי לבשר לקולק על החלטתו של שפייר, הוציא אותו קו-לק ממבוכתו וסיפר לו כי יתה זו מת-יה בלבד. הרשימה שאותה הכינה הוועדה ה-מייעצת היתה מוכנה יומיים לפני מועד כינוס מוסדות המפלגה. פרס עבר עליה ודרש כמה שינויים, שכולם נענו. אז הוכנה הרשימה השנייה, גם ברשימה השנייה ריש פרס כמה שינויים באומרו: "ישנתי על זה בלילה". חברי הוועדה החליטו להכניס שינויים משלהם, וכך נולדה הרשימה השלישית, שפורסמה בסו-פו של דבר.

שימחה פרס מופיע, כמובן, בראש שלו-שת הרשימות. במקום השני ברשימה הרא-שונה מופיע אבא אבן. באחת מהתייע-ציותיו עם המקורבים לו, לגבי תפקיד יושב-ראש הכנסת, עלה שמה של שושנה ארבל-אלמוליגו. הצבתה של ארבל לי-תפקיד זה פותרת לפרס בעיות רבות. אולם הכל יודעים שארבל אינה מוכנה לקבל תפקיד זה, וכי היא רוצה בתפקיד של שר לענייני חברה ורווחה. פרס הח-ליט להעמיד אותה במקום השני ברש-ימה, ובכך לנסות ולשכנעה לקבל על עצי-מה את תפקיד יושב-ראש הכנסת. קודם לכן ניסה פרס להשפיע על משה שחל לקבל עליו את התפקיד, כדי לפנות מקום ליד שולחן הממשלה, שאותו הבטיח ל-שחל, אך שחל דחה את ההצעה. אבא אבן הועתק למקום השלישי, ואילו יצחק רבין, שהופיע במקום השלישי ב-רשימה המקורית, הוזז למקום הרביעי. כאשר פרס עיין ברשימה הראשונה,

בתוריה!

מילה לשימחה פרס, שבו מחה נמרצות ודחה את ההצעה. אלה שקראו את ה-טלסק של אבן טענו, שאיש לא שלח מעולם מיכתב כה זועם ומלא עלבונות אישיים לפרס כמו הטלסק של אבן. פרס נבהל והתקפל מתמיכתו בהצעה.

"ישנתי על זה בלילה"

רעיה נוספת היתה בעיית **טדי קולק**, פרס נפגש עם קולק ואמר לו: "טדי, אתה תוצב ברשימה באיזה מקום שאתה תבחר, אתה רוצה להיות בחמישייה הראשונה, אתה תהיה בה." קולק, שאינו מעוניין להיבחר לכנסת מטעם רשימת המערך, החליט למתוח את פרס. כאשר נפגש באותו יום עם **עוזי ברעם**, אמר לו טדי: "פרס הבטיח לי להיות בחמישייה הראשונה." עוזי, שהיה חבר הוועדה המייעצת של שפייר ושחל, נבהל. הוא מיהר לכנס את הוועדה, וסיפר לה על ההבטחה של פרס לקולק, ועל כך שקולק רוצה להיות ב-חמישייה הראשונה. שפייר היה סמוק מכעס: "אתה יכול להודיע לטדי ולשימ-חון שהם לא יחליטו מי יהיה איפה ברש-ימה".

מכתב ראשון נראה הרעיון של ח"כ **אליהו שפייר** מבריק, "מדוע שלא נקבע, כי כל מי שהובטח לו תפקיד של שר בממשלה הבאה, יוצב אחרי המקום ה-61?" הוא שאל. **שימחה פרס** קיבל את ההצעה. פינני של כשיבעה עד עשרה מקומות ריאליים עשוי היה לעזור לאלה שישבו על מדוכת הרכבת הרשימה.

שתי ועדות מונו להרכיב את רשימת מועמדי מפלגת-העבודה לכנסת הבאה. בראש ועדה אחת, הוועדה המסדרת, עמד פרס עצמו ויחד עימו היו **בה יצחק רבין, חיים ברי"ב, ירוחם משל ואבא אבן**. בראש הוועדה השנייה, שכונתה הוועדה המייעצת, ושמתה 14 חברים, עמד דו האיש החזק של מפלגת העבודה, אליהו שפייר ויושב-ראש סיעת המערך בכנסת, **משה שחל**.

הוועדה של פרס הסתככה עם שלל הבטחות למקומות ריאליים שפרס הבטיח בחודשים האחרונים, וכלל לא ניסתה לה-כיב רשימה. כל דיוגיה נסובו על חלוקת המקומות לאנשי של רבין. הוועדה של שפייר-שחל יכולה היתה להרשות לעצ-מה להתעלם מחלק ניכר מהבטחות של פרס, ולהגיש רשימה למוסדות המפלגה. לא אחת יכלו חברי הוועדה לשמוע את שפייר עונה למי שטען בפניו: "פרס הב-טיח לי", בצורה חדה וחלקה: "אם פרס הבטיח, שפרס יקיים. אנחנו קובעים מה שצריך להיות".

אולם הוועדה נתקלה בקשיים רבים בבואה לשבץ את אישי המפלגה. למרות שהברי הוועדה החליטו עוד קודם לכן להתייחס למקום ה-52 של מפלגת העבו-דה, שהוא המקום ה-61 ברשימה לכנסת - בגלל צירוף אנשי מפ"ם - כמקום רי-אלי, עוררה ההחלטה גיחוך אפילו אצל חברי הוועדה עצמה. קשה היה לשבץ את כל האישים.

סידרו אותי פעם

ההצעה להעביר את המועמדים ל-תפקידי שרים נדחתה מייד עלידי כל המועמדים. חלקם, ככל הנראה, כבר אינו מוכן להישבע בניצחון המערך. חלק אחר אינו סומך, ככל הנראה, על ההבטחות של פרס. חיים בר-לב, המועמד לתפקיד שר-הביטחון, צעק באיטיות: "אותי לא יסדרו עוד פעם. אני לא מוכן להיות במקום ה-61. פעם החליטו שכל השרים יתפטרו מהכנסת, ואני הייתי היחיד ש-י התפטר, אז סידרו אותי. אני לא מסכים שיסדרו אותי עוד פעם".

גד יעקובי, מועמדו של פרס לתפקיד שר-התעשייה, נימק את התנגדותו בני-מוקים הגיוניים: "בין כה וכה אנחנו עומ-דים להעביר חוק, אחרי שנעלה לשיל-טון, לפיו יוכלו שרים להתפטר מהכנסת ולחזור אליה ברגע שהם מפסיקים להיות חברי ממשלה. אז זה בכלל לא נתון שאנחנו נופיע במקום כל כך רחוק. אני בכל אופן לא מוכן לסידור הזה".

היחיד שהסכים להצעה, למרות שכלל לא ברור שהוא יהיה שר, היה **יצחק אל-זכאי**, איש המושבים: "אני מוכן לא להיות בעשירייה הראשונה, אבל לא שיר-חיקו אותי למקום ה-61. אם שימחה פרס מבטיח לי היום שאני אהיה שר, אני מוכן להיות במקום ה-45. אגב, ברשימה הסו-פית הוצב זכאי במקום ה-29". אבא אבן היה באותה שעה בארצות-הברית. היה מי שדאג לטלפן אליו ולספר לו על ההצעה. אבן שיגר טלסק בן 1500

הפשרה הסודית

רבין ופרס מי המקורבים?

מי ישהו זוכר את תביעת-הדיבה של יצחק רבין נגד השבועון 'לאספרס' לפני כחצי שנה פירסם העיתונאי הצרפתי הנודע, ז'אק דהרונז', בשבועון הצרפתי סקופ גדול: יצחק רבין, ראש ממשלת-ישראל לשעבר, שילם - כך נאמר - את הקנס שהטיל בית-הדין המשותף המחוזי בתל-אביב על אשתו, מכספים שקיבל מבצלאל מזורחי.

העיתון ידע להביא פרטים שונים, והמאמר הפך שיחת היום. הפירסום היה בעיצומו של המאבק הגדול במפלגת העבודה בין שימחה פרס לרבין על ראשות-המפלגה. הוא נראה לאנשי-רבין כמעשה ידיו של פרס. אחרי הכחשות שונות לכאן ולשם, הגיש רבין, בסופו של דבר, תביעת-דיבה מישפטיה בישראל נגד העיתון, מפניו בישראל ואחרים, על סכום של 25 מיליון לירות ישראליות - הנזק שנגרם לרבין מהוצאת הדיבה הזאת.

מאז נדרמה התביעה בבית-הדין המשפט, ואיש לא שמע עליה עוד. מישפטים מנוסים פיקפקו מלכתחילה בכך שרבין מתכוון ללכת בתביעתו, כל הדרך. הם ביססו זאת על סכום-התביעה המוגזם בתובע, ועל בחירת עורך-דינו. יצחק מוריץ הוא עורך-דין ותיק; ואיש אינו מטיל ספק בכישוריו המישפטיים. אבל הוא החליט לא הבחירה התאימה לתביעת-דיבה ארוכה ומסו-כת, ההצרכיה הופעות רבות בבית-הדין המשפט. מזה שנים אינו מופיע כימעט בבית-הדין המשפט, ואת עסקיו הוא מנהל בהצלחה רבה במישרו.

אם מטרת התביעה לא היתה דיון מישפטי מלא ומצמח - מה, אם כן, רצה בעצם רבין? מדוע בחר להיכנס להוצאות הכספיות הרבות, הכרוכות בהגשת תביעה כזו, ובפירסום הנובע ממנה? השובע, כאשר הסתיים העניין בקול דממה דקה, התברר במה רצה.

'לאספרס' הוא שבועון לוחם, וגם העיתונאי דהרונז' ידוע בכך שאינו מרים ידיים מול קשיים ותביעות מישפטיות. ואכן, מייד אחרי שנודע לו על התביעה בישראל, בא דהרונז' לאיץ ושכר את עורך-הדין אלכסנדר טל, כדי שיגיש בשמו כתב-הגנה. הוא החליט להתגונן במרץ. בערות ידיים ועובדים בישראל עשה עבודת-מחקר מעמיקה על חייו והוצאותיו של רבין במשך השנים האחרונות. הוא ניצל את המידע הזה בשאלון רבי-שאלות, שהגיש לראש-הממשלה לשעבר.

מי שקרא את השאלון ידע כי בכך הסתיימה, למעשה, התביעה. אם ירצה רבין להשיב על כל שאלה, יאלץ לפרוץ את כל מקורותיו הכספיים, ולחשוף את אורח חייו ומינהגיו הפרטיים. ספק גדול אם אדם הממשיך להימצא תחת ביקורת העין הציבורית יבחר באלטרנטיבה זו. מה גם שכל תשובה

שהיה נתון לשאלון היתה פותחת את הדרך לכמה וכמה שאלות נוספות, מביכות יותר, אחרי בקשות אחדות לדחיית התשובות לשאלונים, הגיעו הצדדים לבסוף לעמק השווה. הפיתרון שמצאו אינו נותן, אולי, את כל הסיפוק לרבין, ואינו פוגע במיוחד בשבועון. אבל הוא בהחלט מוזק לפרס. בעוד שרבין והשבועון היו מיוזגים על-ידי עורכי-דין שדאגו לאינטרסים שלהם, היה פרס חשוף, למעשה, השובע, באופן סדיר ביותר, הגיעו הצדדים לפשרה, שלפיה יפרסם השבועון הודעה שתביע צער על העוגמה שנגרמה לרבין בגלל הפירסום, ותגלה כי מקורו היה במקורבו של שימחה פרס. הפירסום לא יכויש במפורש את הדיבה שעליה הוגשה התביעה, אלא בנוסח מתוחכם חילק על כך בעדינות. כאשר הוא מעביר את הגטל על ראשו של חברי-הכנסת פרס ומקורביו, מילחמות-היהודים בין פרס לרבין יתחדשו, כנראה, כאשר יתפרסם הנוסח המלא של הפשרה.